

Raak de wonden aan

*Christus Triumfator*kerk, 27 oktober 2019, Bijbelzondag

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Romeinen 1: 1-7 en Johannes 20: 19-23

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied 'Hoe lieflijk, hoe goed is mij, Heer' (Psalm 84: 1 en 2)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Dempelgebed
- Psalm van de zondag Psalm 84: 6
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Liefde Gods die elk beminnen' (Lied 754: 1 en 3)

WOORD

- Bijbelquiz
- Lied: 'Het eerste woord zal vrede zijn'
- Gebed
- Schriftlezing: Romeinen 1: 1-7 (BGT)
- Lied: 'Vrede voor jou, hierheen gekomen', 1
- Schriftlezing Johannes 20: 19-23
- Lied 'Vrede voor jou, hierheen gekomen', 2
- Preek

Ik ben dienaar van Jezus Christus.

Zo begint Paulus zijn brief aan de Christenen in Rome.

Brieven schrijven doen we niet zo vaak meer, tenminste ik niet, maar ik zó ben ik nog nooit een brief begonnen. *Ik ben dienaar van Jezus.*

Per dag gaan er bij mij wel tientallen mails door tegenwoordig. Vaak ben ik langer mails aan het beantwoorden dan aan het studeren op de Bijbeltekst van komende zondag, of actief in het pastoraat. Maar ook een e-mail, of een whatsappbericht ben ik nog nooit met zo'n mooie belijdenis begonnen.

Paulus komt meteen ter zake in zijn bericht aan de kleine christelijke gemeenschap in Rome.

Hij komt uit de kast zou je kunnen zeggen – voor alles ben ik dienaar van Jezus.

Slaaf staat er eigenlijk. 'Ik ben slaaf van Jezus – vóór alles'. En dat bedoelt Paulus positief. In alles is hij toegewijd aan zijn Heer. *Zijn Heer* ja, want niet de keizer in Rome is zijn heer, al gebruikt Paulus zijn Romeinse staatsburgerschap wel om uiteindelijk op kosten van de Romeinse overheid in Rome aan te komen, maar zijn *identiteit* wordt bepaald door zijn geloof. Hij zegt niet ik ben Paulus, zoon van..., of farizeeër, of jood, of gelovige of dienaar van de gemeente of de keizer.

Het is een *coming out* waar wij nog wel iets van kunnen leren.

Paulus valt met de deur in huis. Zonder zijn geloof in de opgestane Heer Jezus Christus is Paulus niet verkrijgbaar.

Zo identificeer ik me zelden. Soms probeer ik zelfs te vermijden dat mensen vragen naar mijn werk. Dan heb ik geen zin om over het beroep van dominee te praten, of over de kerk. Dan gaat het altijd over de leegloop in de kerk, of over misstanden in de kerk...

Naar het geloof wordt helaas veel minder gevraagd.

Ik schaam me er niet voor, dat ik dienaar ben van Jezus Christus, maar ik loop er ook niet mee te koop.

Als christen word je tegenwoordig al snel in een hokje gestopt. Oh, jij gelooft nog in sprookjes, en jij bent nog niet zo ver. Jij hebt kennelijk nog niet ontdekt dat het allemaal onzin is, bedoelt je

gesprekspartner dan. In ons seculiere publieke debat komt dat steeds vaker voor zo lijkt het. Je wordt niet voor vol aangezien. Je kunt niet zelfstandig denken, want je geeft je over aan een hogere macht. Of je wordt meteen aangevallen op Gods almacht. Als God almachtig is, waarom gebeuren en er dan van die nare dingen in de wereld. Nou?

De vraag blijft soms dreigends in de lucht hangen. En de kerk als instituut heeft het natuurlijk altijd zwaar te verduren. Misbruikschandalen, of persoonlijk slechte ervaringen met mensen van de kerk.

Kortom: je zo, vanaf het begin, durven blootgeven als gelovige christen, dat doen we niet zo makkelijk buiten de kerk. Op je werk, op de sportvereniging, bij een verjaarsfeestje....

Misschien zouden we daar wat vrijmoediger in moeten worden.

Misschien kunnen we daarom nog wat van Paulus leren.

Hoewel... Ook Paulus schrijft zijn brief aan geloofsgenoten.

Dat maakt het dan toch weer iets eenvoudiger. Sterker nog, Paulus moet zich ook nog bewijzen als apostel van Jezus Christus. Daarom legt hij daar zoveel nadruk op. De positie van Paulus was - zo'n 25 jaar na de opstanding - nog steeds niet onomstreden. Hij was *niet* een van de twaalf. Hij was *niet* een van de leerlingen die drie jaar met Jezus meetrokken door Judea en Galilea. Hij was *geen* getuige geweest van de verschijningen van Jezus na de opstanding. Sterker nog. Hij had als jonge fanatieke Farizeeër diezelfde leerlingen bestreden, vervolgd tot de dood erop volgde. Paulus wil – aan het begin van zijn brief - die discussie voor zijn. Daarom schrijft hij: God zelf heeft mij uitgekozen om apostel te zijn. Namens God zelf mag ik jullie het evangelie – hier vertaald als het Goede Nieuws – verkondigen.

Bij dat woord Evangelie – Goed nieuws – komen we bij de kern van alle brieven van Paulus. Ook de brief aan de Romeinen. Paulus geeft een minisamenvatting van de goede boodschap. Zijn mission statement – om er nog maar een Engelse term in te gooien.

Het goede nieuws gaat niet om een aantal regels of leerstellingen, het goede nieuws is Jezus Christus zelf. Het draait dus om Hem. Geloven in het goede nieuws betekent dat je een diepe, een onlosmakelijke band aangaat met Jezus Christus. Je verbindt je met hem in zijn dood en opstanding. Sterven en opgewekt worden, vallen en opstaan. Je gaat het gevecht aan met de moeilijkheden in het leven, de chaos, de ziekte, je zonden. Je onmacht om de goede keuzes te maken. En daarbij ontdek je dat je mag leven onder Gods aangezicht – dat je er echt mag zijn. Dat ontdekkend, dat maakt je een nieuw mens.

“Het goede nieuws gaat over Jezus Christus, de Zoon van God. God liet de profeten al over hem vertellen in de heilige boeken. Jezus Christus is een nakomeling van David. Zo kwam hij als mens op aarde. En God liet zien dat Jezus zijn Zoon is, toen hij hem uit de dood liet opstaan. God gaf hem de hoogste macht, de macht van de heilige Geest. Zo werd Jezus Christus onze Heer.”

Het is de samenvatting van het geloof van Paulus. Zijn mission statement. Paulus vat het Oude en het Nieuwe Testament samen. God leren we kennen in de boeken van de profeten. Maar God leren we speciaal kennen in Jezus, een nakomeling van David. Hij kwam als mens op aarde, maar bleek zoon van de allerhoogste te zijn toen God hem opwekte uit de dood. In de heilige Geest is Jezus ons zo nog steeds nabij.

Ik wens jullie toe dat God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus goed voor jullie zijn en jullie vrede geven. Het is ‘Bijbel in gewone taal – taal’ voor de groet die we hier elke zondag herhalen: Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Here Jezus Christus.

En dat woord *vrede* is de samenvatting van wat het betekent om in Jezus te geloven – zo lijkt Paulus te zeggen. Genade en vrede. In Jezus mag je weten dat je er mag zijn. Dat je elke keer mag opstaan – hoe vaak je ook valt in je leven. In Jezus kan je vrede vinden in je leven, juist omdat Jezus zelf alle moeiten, lijden, onvrede heeft doorstaan.

Vrede hangt nauw samen met opstanding.

‘Ik wens jullie vrede.’ Het is het eerste dat Jezus tegen zijn leerlingen zegt op de dag van de opstanding. Ik wens jullie vrede, en daarna laat hij de wonden zien in zijn handen en zijn zij. Dat is de opdracht aan ons. Vrede vinden in de wonden die soms in je leven geslagen worden.

In maart was de Tsjechische theoloog Tomáš Halík hier in de kerk. Hij heeft een prachtig boek geschreven *Raak de wonden aan*¹. Natuurlijk gaat dat over Tomas. Tomas is er niet bij op die eerst dag van de week. De dag van de opstanding. Hij kan pas geloven als hij de wonden in Jezus' handen en zij heeft gezien - zegt hij: "Pas als ik met mijn handen zijn wonden voel, zal ik geloven dat hij is opgestaan."

Vandaar de titel van het boek van Halík: *Raak de wonden aan*. Het is de uitnodiging van Jezus aan Tomas, om - als hij er een week later wèl bij is - de wonden van Jezus aan te raken.

Volgens Halík is geloof dat geen gewond geloof is, geen echt geloof. Centraal in ons geloof staat tenslotte Jezus – de kwetsbare, de gewonde, stervende man. Geloven is niet 'geloven dat God bestaat', of 'dat Jezus voor je is gestorven'. Het is een uitdaging om als mens de confrontatie met de wonden van Jezus aan te gaan. Onze Heer is een gewonde, een lijdende Heer. Geloven is ook de confrontatie met je eigen wonden aan durven gaan. Je eigen zwakheid en pijn onder ogen durven komen. Ze mogen er ook zijn. Ze zijn onderdeel van je leven. Geloven in Jezus is geen verhaal van succes en roem en het beste van je zelf laten zien. Het gaat ten minste óók over de schaduwzijden van deze wereld en van je zelf.

Jezus is ook daar. Jezus is vooral daar.

Durf je eigen wonden onder ogen te zien, er mee in het reine te komen. Er vrede mee te krijgen. Halík verwoordt het prachtig: "Er zijn momenten waarop ons geloof afsterft – om weer te worden opgewekt. Alleen het gewonde geloof kan genezen. Ik vrees dat een geloof dat niet door de nacht van het kruis is heengegaan en niet in het hart is getroffen, daartoe niet in staat is."

Misschien is Halík wel op z'n best als hij de betekenis van de gewonde en gekruisigde Christus plaatst midden in onze cultuur, waar die krampachtig bezig is haar glanzende, perfecte, en ongeschonden imago te koesteren. Dat het heil alleen verloopt via de weg van de verwonding, van onvolmaaktheid en vernedering lijkt misschien aanstootgevend, maar is werkelijk de 'goede boodschap' in een door succes geobsedeerde cultuur.

Het is de kracht van de heilige Geest die je het doet uithouden in dit leven met de vragen en de tegenslagen. – de wonden -.

Het is het geloof in de opstanding die geeft dat je verder kan. Dat je meer, dieper mens wordt in de tegenslagen.

Jezus zei nog een keer tegen hen: 'Ik wens jullie vrede. Daarna blies hij op hen en zei: 'Nu hebben jullie de heilige Geest gekregen.'

Ik wens jullie vrede. *Sjalom*. In de heilige Geest vinden jullie kracht om te gaan leven, kracht om te gaan geloven, de kracht om mens te zijn, in vuur en wind. Want niet het lijden heeft het laatste woord. Niet de zonde, maar het leven en de genade.

Daarom: Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Here Jezus Christus.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied 'Toch overwint eens de genade' (Lied 755)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte (1^e, 2^e, evt. deurcollecte: zie Zondagsbrief)

GAAN

- Slotlied 'Ga nu heen in vrede' (Evangelische Liedbundel 270)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"
- Orgelspel

¹ Tomáš Halík, *Raak de wonden aan. Over niet zien en toch geloven*, Utrecht 2018.